

DRAMMEN
KOMMUNE

Årsrapport 2021

Kompetanseteam levekår

- et godt sted å leve

ÅRSRAPPORT FOR 2021 ER UTARBEIDET AV
MARIE LUNDBLAD, CAMILLA BOCK OG KJERSTI LIEBERG.

FOTO: ILLUSTRASJONSFOTO, PERSONER SOM ER AVBILDET ER IKKE
IDENTISKE MED PERSONER SOM OMTALES I RAPPORTEN.

Innhold

1. Innledning	4
2. Om teamet	5
Teamets mandat	5
Forankring	5
Formål	5
Definisjon	6
Helhetlig oppfølging	6
Målgruppe	6
Oppgaver på systemnivå	7
Personvern	7
Rapportering	7
3. Nøkkeltall	8
Økning i antall henvendelser	8
Husholdningstype	9
Bosituasjon	9
Økonomisk situasjon	10
Bistand fra kompetanseteam levekår	11
Råd og veiledning	12
Arbeid i enkeltsaker	12
Bistand i samtale	12
Tverretatlig koordinering	12
Eksempel på henvendelser	14
Hvem tar kontakt med Kompetanseteam levekår?	15
Tverrfaglig samhandling	17
Samarbeid NAV og barnevern	17
Prosjekt Sommerjobb	17
«BARNA FØRST» - Fokus på muligheter for å eie bolig for enslige forsørgere	18
Områdesatsning Strømsø	18
8. Vi løfter erfaringene videre	19
Veien videre for 2022	19
Kilder:	21

1. Innledning

Kompetanseteam Levekår har siden 2018 utarbeidet en årlig rapport med statistikk og erfaringer fra arbeidet teamet gjør. Rapporten er ment som en oppsummering og dokumentering av arbeidet som gjøres i teamet og retter seg både mot kollegaer og ansatte i kommunen som på ulike måter møter barn og foreldre med levekårsutfordringer. I kontakten med andre kommuner har det vært et fint dokument å vise til for å gi et bilde av hvordan det jobbes tverrfaglig og med et ressursperspektiv for å gi utsatte barn gode muligheter i oppveksten.

2. Om teamet

I 2009 ble prosjektet «SIMBA» – Sammen i innsatsen mot barnefattigdom i Drammen kommune, iverksatt. Fokus var å styrke samarbeidet mellom sosialtjenesten og barneverntjenesten, samt å arbeide direkte med et utvalg familier i målgruppen. Arbeidet i familiene hadde både et foreldreperspektiv og et barneperspektiv: gjennom å styrke foreldrenes økonomiske, sosiale og kulturelle posisjon kunne man også øke sjansen for at barna ble løftet ut av fattigdom. Oppmerksomhet på barna og deres særskilte livssituasjon her og nå ble også viet stor oppmerksomhet¹. I 2012 ble prosjektet omdøpt til Levekårsteamet og implementert i ordinær drift.

I 2018 utviklet Levekårsteamet seg til Kompetanseteam Levekår. Med dette ble teamet et kompetanseteam for hele Drammen kommune, både de kommunale tjenestene, men også frivilligheten.

Kompetanseteam Levekårs primære oppgave på individnivå er råd og veiledning til tjenesteapparatet i enkeltsaker. Teamet tilbyr også oppfølging i enkeltsaker i form av bistand i samtaler med familier, hjemmebesøk og tverretattlig koordinering. Teamets oppgaver på systemnivå innebærer først og fremst kompetanseheving og kunnskapsdeling.

Teamets ansatte har lang erfaring med å møte utsatte barn, ungdom og familier med sammensatte og utfordrende livssituasjoner. Samtlige medlemmer i teamet har sosialfaglig eller pedagogisk høyskoleutdanning med veiledningskompetanse. Teamet jobber kontinuerlig med å holde seg oppdatert på kommunens tjenester, NAVs virkemidler og frivillighetens tilbud.

De tre ansatte som jobbet i Kompetanseteam Levekår før kommunesammenslåingen, fortsatte arbeidet i ny kommune, men med ny organisering i virksomheten Ny Start.

Teamets mandat

Forankring

Kompetanseteam Levekår er et tverrfaglig team i Drammen kommune. Kompetanseteam Levekår sitt arbeid er forankret i «Levekårsplan 2016-2019» (tiltak 9) og «Handlingsplan – Mangfold og inkludering 2016-2020» (tiltak 17). Teamets arbeid skal følge visjonen til «Læringsløp Drammen»: «Å løfte barn og unge til et høyere nivå enn levekårsindeks og foreldrenes utdanningsnivå skulle tilsi».

Formål

Kompetanseteam Levekår skal bistå Drammen kommune i arbeidet med å forebygge barnefattigdom, hindre reproduksjon av økonomiske utfordringer og redusere de negative konsekvensene av å vokse opp i familier med vedvarende lavinntekt. Barn og unge skal ha mulighet til å realisere sitt fulle potensial uavhengig av foreldrenes sosioøkonomiske situasjon.

Teamet skal styrke tjenestenes fokus på helhetlig oppfølging, levekårsperspektiv og barneperspektiv.

Definisjon

Teamets arbeid tar utgangspunkt i en relativ fattigdomsdefinisjon:

«En person er fattig dersom vedkommende mangler ressurser til å delta i samfunnets aktiviteter og å opprettholde den levestandarden som er vanlig i dette samfunnet» (Townsend 1979)

Kompetanseteam Levekår sitt arbeid tar utgangspunkt i mandatet hvor de viktigste oppgavene er:

Bistand i enkeltsaker:

- Råd og veiledning til tjenesteapparatet i enkeltsaker
- Bistand til kolleger i brukermøter
- Koordinering av tjenester til familier
- Hjemmebesøk og samtaler med familier

Oppgaver på systemnivå:

- Bidra til kompetanseheving i Drammen kommune
- Bidra til å forbedre rammer og rutiner, for å sikre en helhetlig og samordnet innsats
- Bidra med innspill til det forebyggende arbeidet i kommunen, herunder gi innspill til kommunens strategier og planer
- Dokumentere erfaringer og bidra til kunnskapsutvikling gjennom teamets årsrapport

Helhetlig oppfølging

Med helhetlig oppfølging menes her:

- Koordinert tverretattlig innsats
- Omfatter samtlige familiemedlemmer i husholdet
- Tiltak rettes mot ulike livsområder

Målgruppe

Primær målgruppe for teamets innsats er:

- Ansatte i Drammen kommune og NAV som er i kontakt med og skal bistå levekårsutsatte barnefamilier.
- Levekårsutsatte barnefamilier som mottar bistand fra kommunen.

Sekundær målgruppe for teamets innsats er

- Frivillig sektor og øvrig tjenesteapparat i Drammen som skal bistå levekårsutsatte barnefamilier.

Oppgaver

- Kompetanseteam Levekår skal bistå ansatte i kommunen i enkeltsaker som omhandler levekår og utenforskap.

Medarbeidere Drammen kommune og frivillig sektor kan ta direkte kontakt med Kompetanseteam Levekår med forespørsel om bistand i enkeltsaker. Avhengig av sakens kompleksitet vurderer teamet hvilken type bistand det er behov for.

Bistand i enkeltsaker

- Råd og veiledning til tjenesteapparatet i enkeltsaker
- Bistand til kolleger i brukermøter
- Koordinering av tjenester til familier
- Hjemmebesøk og samtaler med familier
- Informerer om tilbud fra frivilligheten

Oppgaver på systemnivå

Bidra til kompetanseheving internt i Drammen kommune

Bidra til å forbedre rammer og rutiner, for å sikre en helhetlig og samordnet innsats

Bidra med innspill til det forebyggende arbeidet i kommunen, herunder gi innspill til kommunens strategier og planer

Dokumentere erfaringer og bidra til kunnskapsutvikling gjennom teamets årsrapport

Kompetanseteam Levekår kan bli tildelt ytterligere oppgaver.

Kompetanseteam Levekår er organisert i virksomheten Ny start og rapporterer til nærmeste leder

Personvern

Kompetanseteam Levekår bistår i saker etter samtykke fra familiene. Saker kan også drøftes anonymt med teamet.

All utveksling av personopplysninger må skje i henholdt til gjeldende rett, herunder spørsmål knyttet til taushetsplikt, avvergeplikt, opplysningsplikt og opplysningsrett.

Rapportering

Kompetanseteam Levekår utarbeider en årlig rapport. I årsrapporten skal det foretas en vurdering av arbeidet, inkludert veiledning i enkeltsaker og kompetansehevingstiltak. Årsrapporten skal godkjennes av avdelingsleder.

3. Nøkkeltall

Økning i antall henvendelser

Kompetanseteam Levekår har i 2021 blitt kontaktet i 155 enkeltsaker. Det har vært en økning i antall henvendelser i enkeltsaker på rett i underkant av 10 % prosent fra 2020.

Teamet registrerer også henvendelser hvor det er gitt bistand i form av generell råd og veiledning til samarbeidspartnere; altså spørsmål som ikke handler om konkrete enkeltsaker. I disse sakene gis det råd og veiledning direkte og det følges ikke opp videre med mindre noe annet avtales. Det er kommet inn 35 henvendelser i kategorien generell råd og veiledning. Totalt antall henvendelser er 190 i 2021. Økningen i antall saker kan indikere at ansatte i kommunen fremdeles opplever teamets tilbud og bistand som nyttig. Teamet håndterer sakene fortløpende, og har ikke hatt venteliste i 2021.

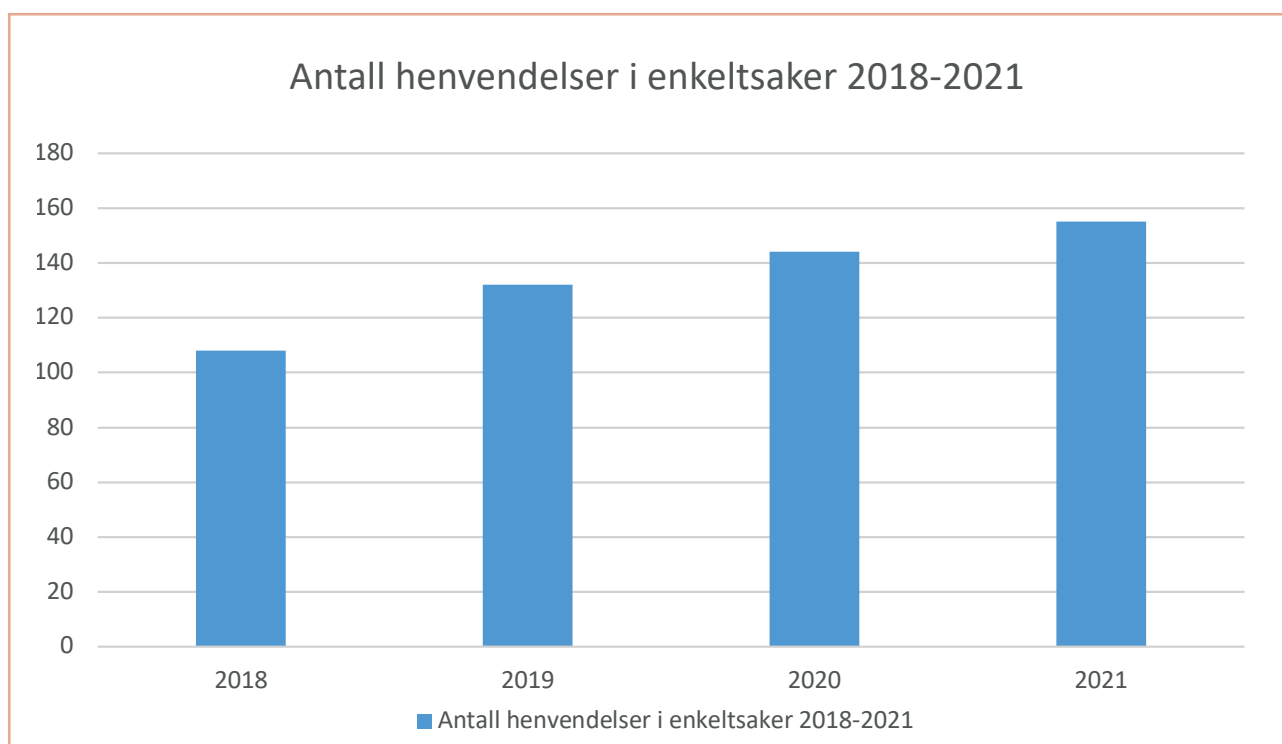
Tabell 1: Antall henvendelser i enkeltsaker

2018	2019	2020	2021
108	132	144	155

Tabell 2: Antall henvendelser med generell råd og veiledning

2018	2019	2020	2021
Ikke registrert	10	26	36

Figur 1: Antall enkeltsaker 2018-2021

Tabell 3: Antall barn

Barn	Antall
Antall barn 0–18 år	346
Antall ungdommer 18–23 år	65

Tabell 3 viser oversikt over antall barn og ungdommer i familiene teamet har fått henvendelser vedrørende. De 155 enkeltsakene inkluderer til sammen 346 barn (0–18 år) og 65 ungdommer (18–23 år).

Husholdningstype

Tabell 4: Husholdningstype

Sivilstatus	Antall
Enslig forsørger	85
Gift/samboer	65
Ukjent	5

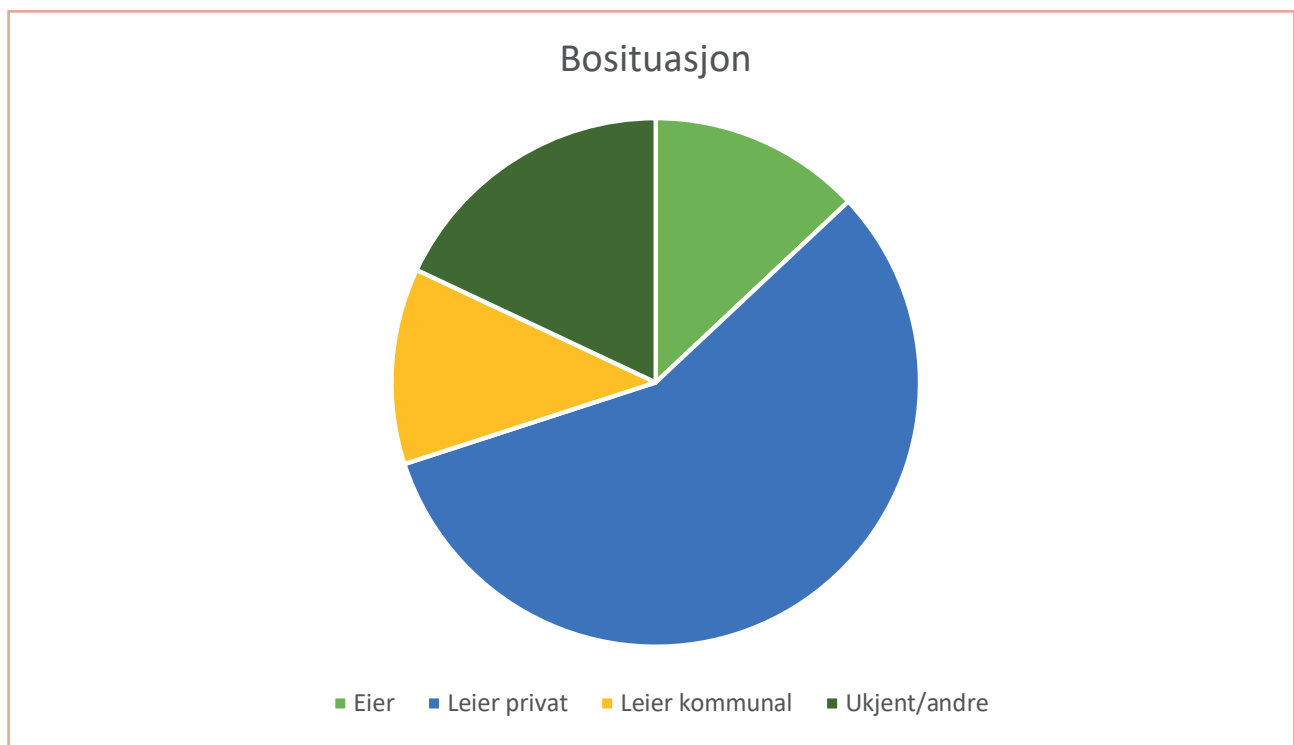
Figur 2 viser oversikt over hvor mange av familiene teamet har vært i kontakt med som består av enslige forsørgere. Statistisk sett har enslige forsørgere, og særlige kvinner, større risiko for lavinntekt².

Rundt 55% av familiene teamet var i kontakt med i 2021 bestod av foreldre som er enslige forsørgere.

Flere av familiene teamet er i kontakt med er barnerike familier og i 2021 var 18% av de registrert med fire eller flere barn.

Bosituasjon

Figur 2: Bosituasjon

Flere av familiene som teamet har vært i kontakt med har utfordringer med å skaffe seg egnet bolig til en pris som er mulig å håndtere økonomisk. For familier med mer enn fire barn er teamets observasjon at dette kan være særlig utfordrende både fordi utleier kan være skeptisk til å leie ut til storfamilier, men også at det er utfordrende å finne store nok og egnede boliger som familien kan håndtere økonomisk.

Av de familiene teamet har hatt kontakt med i 2021 bor ca 13% i eid bolig. 57% av familiene leier private boliger og ca. 12% leier kommunale boliger. Dette kan indikere at barna i de familiene vi møter har en mer usikker bosituasjon enn mange andre barn. I alle typer av leieforhold er det ofte også knyttet en usikkerhet, da mange husleiekontrakter kun gjelder for en begrenset periode.

En ustabil bosituasjon preger familien negativt. Vi ser for eksempel at det oppleves krevende for mange å bygge opp et nettverk og flere skolebytter for barna påvirker også barna negativt med tanke på behovet for stabilitet. Når familien får mulighet til å bygge opp et nettverk i barnas skolekrets, er dette noe som kan gi mange positive ringvirkninger for både foreldre og barn.

Kompetanseteam Levekår og Boligtjenesten samarbeider tett. Boligtjenesten håndterer både de kommunale boliger, søknader om disse og Husbankens virkemidler. Det har over tid vært jobbet med at flere familier med lav inntekt skal få muligheten til å kjøpe egen bolig, dette ved hjelp av startlån. Leie til eie har vært implementert i Drammen kommunen siden 2015. Fra 2011–2015 ble det drevet som prosjekt. Leie til eie har ført til at flere i målgruppen kan eie. Når det kommer til å få tildelt kommunal bolig er det viktig å merke seg at de aller fleste kommunalt tildelte boliger er å anse som en midlertidig løsning. På sikt er målet at den enkelte skal klare å etablere seg i en privat leid/eid bolig. Kommunale utleieboliger har kostnadsdekkende husleie og dette innebærer at det ikke nødvendigvis er rimeligere å leie en kommunal bolig enn å leie bolig på det private marked.

Økonomisk situasjon

Av de familiene vi har møtt, i 2021, har ca. 39% mottatt økonomisk sosialhjelp, og ca. 39% har mottatt andre stønader (arbeidsavklaringspenger, dagpenger, kvalifiseringsstønad, overgangsstønad, tiltakspenger og uføretrygd) fra det offentlige. Noen har en kombinasjon av arbeidsinntekt og stønader, da husstandens arbeidsinntekt ikke er tilstrekkelig til å dekke alle løpende utgifter. NAV er derfor en viktig samarbeidspartner og stort sett alle familiene som teamet er i kontakt med har en eller annen type oppfølging og/eller bistandsbehov fra NAV.

Økonomisk sosialhjelp skal være en midlertidig ytelse, men vi ser at mange av familiene vi er i kontakt med har hatt økonomisk sosialhjelp som hovedinntekt over flere år. Andelen langtidsmottakere har ofte en nær sammenheng med manglende eller svak tilknytning til arbeidslivet og få opparbeidede trygderettigheter. Konsekvensen av dette blir tydelig når det blir behov for ekstra store innkjøp i familien. Familiene blir da avhengig av å søke om ekstra tilskudd til for eksempel møbler og hvitevarer, fritidsaktiviteter, vintertøy for barna, lege, tannlege og medisinerutgifter. Vi vet ut fra forskning at konsekvensene av en slik usikker og ustabil inntektssituasjon over flere år er ekstra belastende for familiene og ikke minst for barn og unge. Det kan bli vanskelig for familien å planlegge, da de ikke vet hvordan inntekten ser ut fra måned til måned. Ferie og fritid kan bli vanskelig å planlegge og vi ser at mange av familiene benytter seg av gratis ferie- og aktivitetstilbud i regi frivillig sektor.

Vi møter også mange familier med stor gjeldsbyrde, der det ikke alltid er inntekten i seg selv som er problemet, men utgiftene. Dessverre så kan ofte løsningen for familien bli å ta i bruk kredittkort/forbrukslån for å løse en økonomisk krise på kort sikt. På denne måten kan den økonomiske situasjonen bli forverret. Vi ser derfor at behovet for å ta opp økonomi som tema er viktig, også når for eksempel barneverntjenesten eller helse-tjenesten møter familiene. Det er svært viktig at alle ansatte som jobber med de utsatte familiene har med seg et forebyggende, økonomisk perspektiv inn i arbeidet, for å sikre at situasjonen i familien ikke blir forverret.

Det er et stort behov for både praktisk økonomisk veiledning, og i noen saker er det absolutt nødvendig med bistand fra gjeldsrådgiver. Vi møter også mange familier som i en periode har behov for mer omfattende hjelp, og da kan det å søke om økonomisk forvaltning (frivillig eller tvungen) hos NAV være et alternativ. Dette er ikke et lovpålagt tilbud, men en tjeneste som NAV og kommunen har hatt i mange år. Drammen kommune har i regi av NAV også et tilbud om kurs med tema økonomi og budsjett; Ipluss. Dette er et tilbud til alle innbyggerne i kommune. Kompetanseteam Levekår var i sin tid med på å implementere dette kurstilbudet i Drammen.

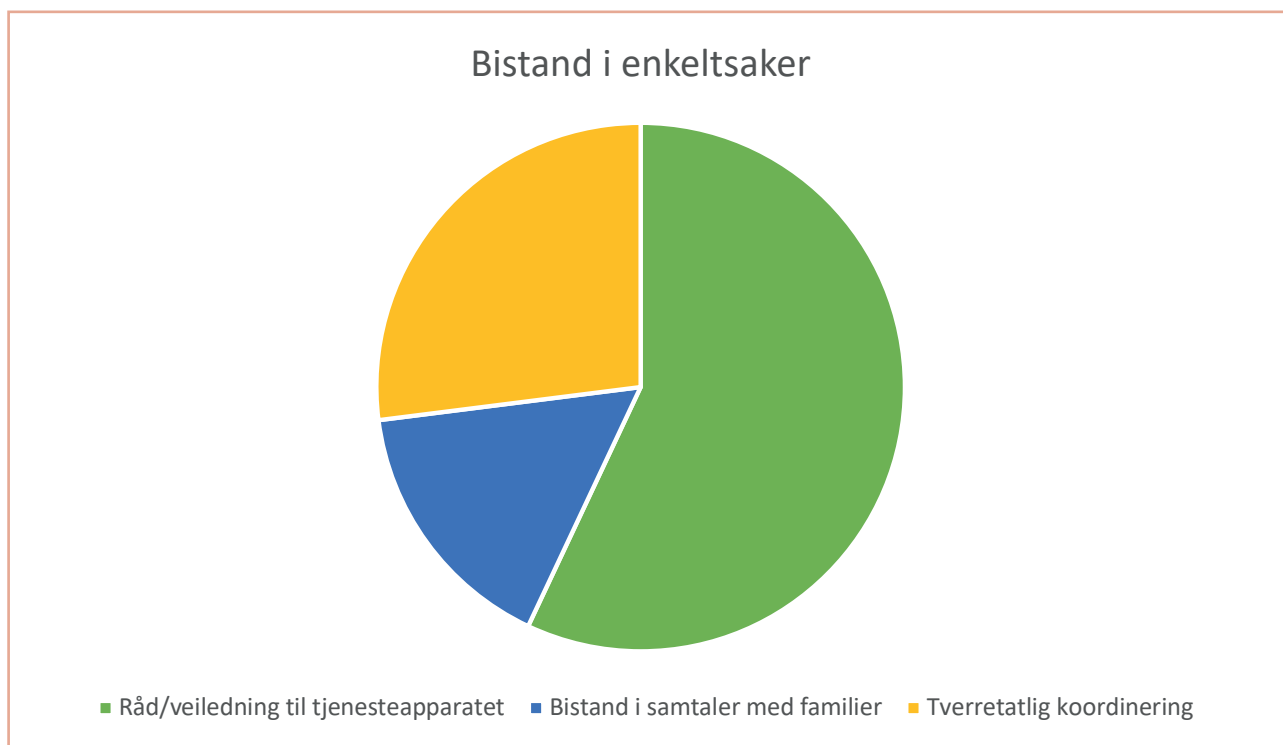
Av de familiene Kompetanseteam Levekår har vært i kontakt med i 2021 var det ca. 44% som ikke var i arbeid når vi fikk henvendelsen. Dette viser at det kan være en sammenheng mellom det å oppleve levekårsutfordringer og det å stå utenfor ordinært arbeidsliv. I 34% av henvendelsene var enten en eller begge foreldre i arbeid og i ca 22% av henvendelsene var denne statusen ukjent.

Bistand fra kompetanseteam levekår

Tabell 5: Antall nye henvendelser i enkeltsaker fordelt på type oppfølging fra teamet

Type bistand	Antall	Prosent
Råd/veiledning til tjenesteapparatet	89	57
Bistand i samtaler med familier	25	16
Tverretatlig koordinering	41	27
Totalt antall saker	155	100

Figur 3: Antall henvendelser i enkeltsaker fordelt på type oppfølging fra teamet

Råd og veiledning

Figur 3 viser oversikt over hvilken bistand teamet har gitt i de enkeltsakene teamet har blitt kontaktet om. I 57% av sakene (89 enkeltsaker) har teamet kun gitt råd og veiledning til tjenesteapparatet uten ytterligere oppfølging av familien. Andelen saker hvor teamet kun har gitt råd og veiledning til tjenesteapparatet har vært stabilt de siste to årene. Fra 2017 til 2018 derimot opplevde man en økning i antall råd og veiledningssaker. Dette ble merkbart i sammenheng med teamets utvikling til å bli et kompetanseteam. Det medførte at teamet i større grad bistår som beslutningsstøtte for ansatte, heller enn å overta oppfølgingen av saken. Videre gikk teamets tilbud om bistand ut til alle kommunens ansatte og til frivilligheten fra 2018. Råd og veiledning til ansatte kan for eksempel være veiledning om kontakt med andre tjenester; eksempelvis anbefaling om å drøfte med barneverntjenesten, kontakt med bolig-tjenesten, kontakt med veileder på NAV, aktivitetstilbud i kommune eller i frivillighet og rettigheter til ulike ytelser.

Arbeid i enkeltsaker

I de øvrige sakene (43%) har Kompetanseteam Levekår hatt en mer operativ rolle, hvor teamet har jobbet direkte med familiene i samarbeid med ansatte i tjenesteapparatet som har oppfølging av familien. Bistand til familier skjer alltid etter samtykke fra familiene selv.

Bistand kan innebære:

- Samtale med familiene for en grundig kartlegging av situasjonen
- Hjemmebesøk
- Tverretatlig koordinering
- Praktisk bistand med for eksempel søknader og innhenting av dokumentasjon

Bistand i samtale

Etter en saksdrøfting, kan Kompetanseteam Levekår bistå i en samtale med familien dersom familien ønsker dette. Samtalen kan foregå enten hjemme hos familien eller på et offentlig kontor. I samtalen kan teamet gi familien direkte råd og veiledning om ulike tilbud og tjenester i kommunen, samt opplyse om tilbud fra frivillig sektor.

Et annet tema i samtaler med familier er foreldrenes opplevelse av hvordan familiens situasjon påvirker barna. Det er viktig å kartlegge familiens ressurser og utfordringer på ulike livsområder, og vurdere sammen med familien om andre tjenester bør kobles på, samt legge en plan for en mest mulig helhetlig vei videre. Teamet er opptatt av at familien er med på å se på eget livsløp og at dette resulterer i mestring for alle involverte på sikt. I 16% av sakene i 2021 bisto Kompetanseteam Levekår ansatte i samtaler med familier uten ytterligere oppfølging av familien.

Tverretatlig koordinering

Mange av familiene teamet møter har utfordringer på flere livsområder, og har behov for hjelp fra ulike deler av tjenesteapparatet. En viktig oppgave for teamet er å bistå familiene og/eller ansatte i tjenesteapparatet med å koordinere nødvendige tjenester rundt familien. Den tverretatlige koordineringen innebærer at teamet etablerer kontakt med andre tjenester, som for eksempel barneverntjenesten, helsesykepleier, NAV, bolig-tjenesten, introduksjonssenteret, frivillige organisasjoner eller fastlege. I mange tilfeller veileder og/eller bistår teamet også familiene med å søke om diverse tjenester, som for eksempel gratis barnehageplass, aktivitetsskole (AKS) og andre kommunale tjenester. I de fleste sakene organiserer teamet tverrfaglige samarbeidsmøter med instanser som familien er i kontakt med. I 27% av det totale antallet henvendelser innebar arbeidet tverretatlig koordinering i familien. Hovedfokuset er da at alle involverte tjenester får et

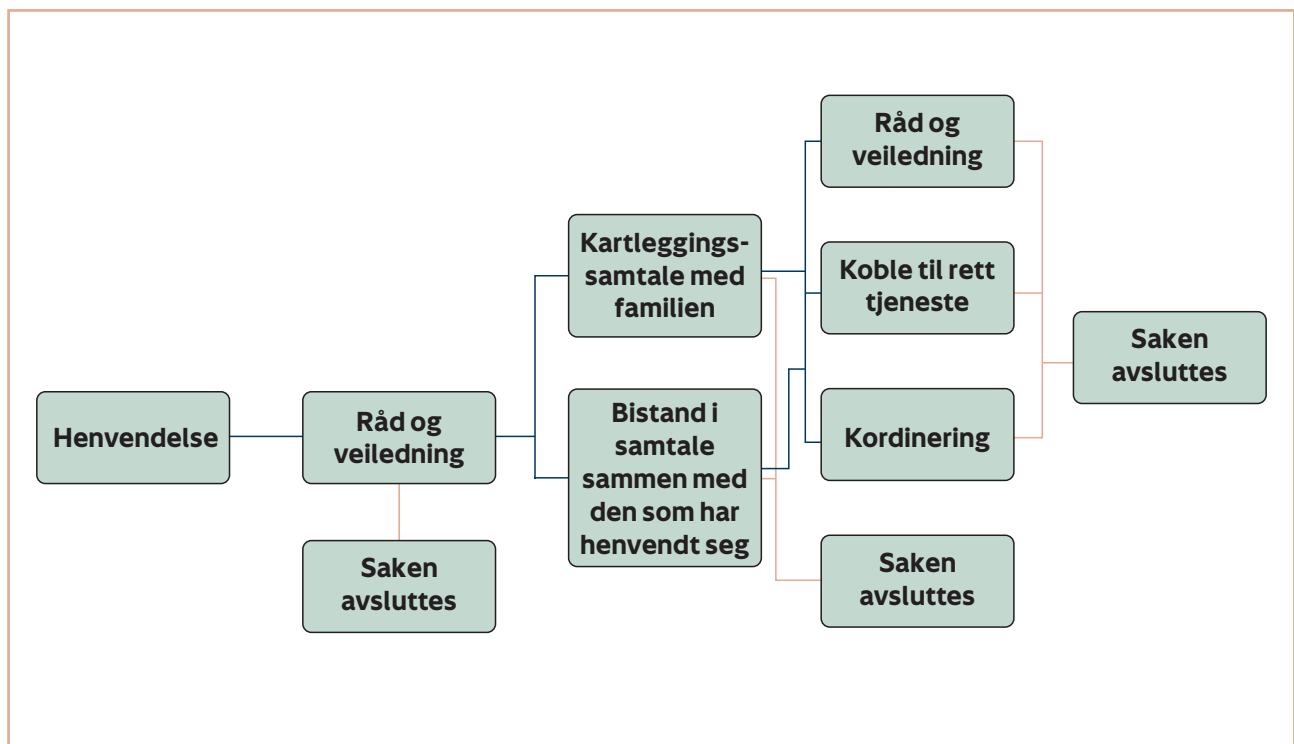
helhetsbilde av familiens samlede situasjon og at det avklares tydelig hvem som skal ha ansvar for å følge opp de ulike oppgavene rundt familien. Hvilken type hjelp og hvor omfattende bistanden fra teamet er i den enkelte sak vurderes etter følgende kriterier:

- Familien må ha et ønske om, og motivasjon for å ta imot hjelp
- Hvorvidt og i hvilken grad familien allerede får oppfølging fra relevante tjenester, eventuelt frivillige organisasjoner
- Behov for tverretattlig koordinering – koble på rett tjeneste eller frivillig sektor
- Behov for praktisk bistand

Modell for innsats og oppfølging i enkeltsaker

Råd og veiledning til ansatte i tjenesteapparatet er den minst omfattende innsatstypen. Den gis i samtlige saker og henvendelser som teamet mottar. I andre enden av modellen finner man sakene som innebærer samtlige innsatsformer. Varigheten av bistand varierer utfra individuelle vurderinger. I noen tilfeller ser vi et behov for å koordinere og avklare roller dersom mange instanser allerede er koblet på, før vi har første samtalen med familien. Dette gjøres alltid etter samtykke fra foreldrene.

Figur 4: Modell for innsats og oppfølging

Eksempel på henvendelser

Eksempel 1

Helsesykepleier fra skolehelsetjenesten tar kontakt med teamet for en anonym drøft. Helsesykepleier har vært i kontakt med en enslig mor til to barn (en i barnehage alder og en på barneskole). Mor forteller at hun ikke har midler til å betale den kommende husleie og at barna mangler vinterklær. Mor har fortalt at hun tidligere fikk økonomisk sosialhjelp fra NAV men at hun har vært selvforsørgende en periode. Eldste barnet har ikke noen fritidsaktivitet og mor har varierende inntekt. Helsesykepleier veiledes til å råde mor til å ta kontakt med NAV og levere inn en søknad om økonomisk sosialhjelp. I tillegg får vi litt flere opplysninger om familien og anbefaler den frivillige organisasjon, som vi mener kan ha et godt tilbud til både mor og barn. Familien har ikke noe nettverk og tilbudet kan gi familien både opplevelser, aktiviteter og være en sosial møteplass.

Eksempel 2

NAV veileder tar kontakt med ønske om bistand i en samtale med en familie med 3 barn. Familien strever med uegnet bolig, har to barn med diagnoser og har mottatt sosialhjelp over lengre tid. Foreldrene har lite digital kompetanse og har behov for tolk. Foreldrene er opptatt av å mestre og få til det beste for barna. Ansatt fra kompetanseteam Levekår erfarer i samtalen at Tjenestetildeling og koordinerende enhet ikke er koblet på og dette kan være en viktig samarbeidspartner videre. Familien skal derfor få bistand til å fylle ut søknad om omsorgstjenester. Kompetanseteam Levekår får i samtalen samtykke til å snakke med både skole, barnehage, Boligtjenesten og NAV, og skal bistå med koordinering og koble på rette tjenester for familien. NAV fikk et bedre helthetsbilde av hele familiesituasjonen i denne samtalen og et bedre grunnlag for å gi foreldrene rett bistand både med hensyn til arbeidsrettet oppfølging og økonomi.

Eksempel 3

Kontaktperson i barneverntjenesten tar kontakt. Enslig mor med to barn får foreldreveiledning og oppfølging av barneverntjenesten. Familien strever med trang økonomi og har opparbeidet seg gjeld over tid. Denne stressfaktor er til hinder for at mor klarer å ta mot veiledning i foreldrerollen. Det veiledes til at barneverntjenesten tar direkte kontakt med NAV-veileder for bistand rundt økonomi og samarbeid videre.

Eksempel 4

Henvendelse fra innbygger som tidligere har vært i kontakt med Kompetanseteam Levekår.

Kontaktet med denne far ble avsluttet 10 måneder tidligere, da han fikk oppfølging fra flere tjenester i kommunen og på den måte var godt ivaretatt. Nå tar han direkte kontakt på telefon og ønsker å få en prosess i gang med veileder på NAV og bistand til å fylle ut søknadskjemaer + veiledning rundt økonomi. Han er usikker på hvordan han skal få tak i riktig veileder på NAV. Vi hjelper ham med å komme i dialog med NAV ved å veilede han til å logge inn på NAV sine sider og melde ifra at han ønsker en samtale med veileder på økonomi.

Hvem tar kontakt med Kompetanseteam Levekår?

Teamet har i 2021 mottatt 47 henvendelser fra ansatte i Helsefremmende tjenester 0-100. Dette tilsvarer ca 30% av totalt 155 henvendelser. Barneverntjenesten stod for 29 henvendelser, ca 19%, etterfulgt av NAV- med 18%. 12 henvendelser kom direkte fra innbyggere (personen selv).

De henvendelsene teamet mottar gjelder i stor grad familier som allerede er i kontakt med NAV. Dette gjenspeiler at målgruppen for teamets arbeid er familier som lever i en utsatt økonomisk situasjon eller i vedvarende lavinntekt. Henvendelser teamet får fra NAV kan ofte handle om en bekymring for barnas situasjon og en kompleks situasjon i familien som påvirker muligheten for å delta i aktivitet og arbeid.

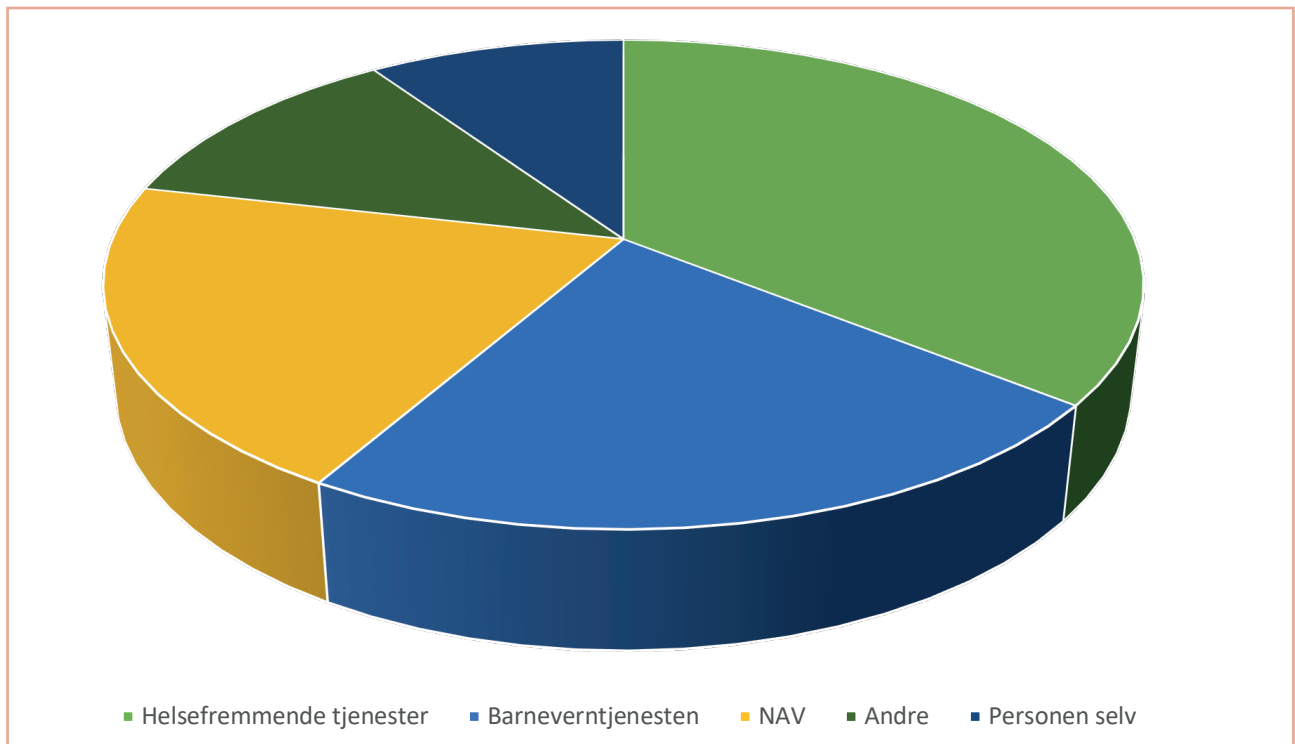

Tabell 6: Hvem tar kontakt med teamet?

Hvem henvendte seg?	Antall
Helsefremmende tjenester 0-100	47
Barneverntjenesten	29
NAV	27
Andre*	23
Personen selv	12
Boligtjenesten	7
Tjenestetildeling og koordinerende enhet	7
Skole	5

*Krisesenteret, frivillige organisasjoner, smittesporing, PPT, privatpraktiserende fysioterapeut

Figur 5: Hvem tar kontakt med teamet?

Hva handler henvendelsene om?

- Bolig
- Økonomi
- Helse
- Husholdningstype
- Barns deltakelse i fritidsaktiviteter
- Nettverk
- Språk og liten kjennskap til hjelpeapparatet
- Behov for hjelp fra flere instanser

Tverrfaglig samhandling

Samarbeid NAV og barnevern

Høsten 2020 tok teamet initiativ til et arbeidsmøte med avdelingsledere og utviklingskoordinatorer fra Nav og barnevern med bakgrunn i de mange krysningspunkter når det gjelder hvilke familier vi kommer i kontakt med. Det er også en del av teamets mandat å sørge for å løfte erfaringer fra vårt arbeid og se på gode måter å samarbeide på.

Det ble tydelig under arbeidsmøtet at det fantes et potensial når det gjaldt å utvikle samarbeidet, bedre kunnskapen om hverandres tjenester og virkemidler og for skape enkle linjer for kommunikasjon. Møtet resulterte i tre workshoper med ansatte fra Nav og barneverntjenesten som ble avholdt digitalt på nyåret 2021.

Prosjekt Sommerjobb

Sommeren 2021 ledet Kompetanseteam Levekår sommerjobbprosjekt i regi av Drammen kommune. Dette var et prosjekt som var delvis finansiert gjennom tilskudd fra Bufdir og delvis gjennom egenfinansiering fra kommunen. Prosjektet har tidligere pågått i Nedre Eiker kommune og var da et samarbeid mellom Barneverntjenesten og flere sykehjem. Målgruppen i sommerjobbprosjektet er ungdom 14 til 17 år, som kommer fra familier med ulike levekårsutfordringer.

46 ungdommer har i 2021 hatt sommerjobb i 3 uker i løpet av skolens sommerferie. Arbeidsplassene har fortrinnsvis vært Bo- og servicesenter i hele kommunen i tillegg til Cafe Global i Svelvik. Arbeidsoppgavene har hovedsakelig vært å snakke med de eldre, gå på tur, spille spill, dekke på til frokost/lunsj med mere. Alle ungdommene lønnes 3 uker via tilskuddsmidlene, men lønnen utbetales som lønn fra kommunen. Tilbakemeldinger fra både ungdom og arbeidsplasser er utelukkende positive. Det at målgruppen har fått muligheten for å stifte det som for mange er den første erfaring med arbeidslivet, tjene egne penger og å ha noe meningsfylt å gjøre, skaper store positive ringvirkninger. Arbeidsgiverne uttrykker at det er inspirerende for både personale og beboerne, å få inn ungdommen som ekstra ressurser.

«BARNA FØRST» - Fokus på muligheter for å eie bolig for enslige forsørgere

Flere studier undersøker effekten av å være boligeier mot det å være leieboer for lavinntektshushold. Resultater av studiene viser at det å eie boligen sin medfører viktige økonomiske og sosiale fordeler inkludert økt velstand, bedre helse og livskvalitet.

Sosialhjelpsanalyser i Drammen kommune viser at mange av mottakerne er enslige forsørgere. Etter en vurdering av mulige tiltak foreslo rådmannen å igangsette et målrettet arbeid, for å vurdere eierpotensialet og det å få hjelp til kjøp av egen bolig, der det er best. Mange familier som mottar sosialhjelp kan ha forholdsvis høye boutgifter i leid bolig. På bakgrunn av dette samt økte sosialhjelpsutgifter i Drammen, ble det i september 2019 startet et prosjekt, «Barna først», hvor målet var at enslige forsørgere som mottok økonomisk sosialhjelp skulle få mulighet til å kjøpe egen bolig med startlån.

Arbeidet i Barna først, fortsatte både i 2020 og 2021 med en arbeidsgruppe og defineres ikke lengre som et prosjekt. Arbeidsgruppa består av en gruppeleder, to ansatte fra NAV, en rådgiver fra Kompetanseteam Levekår og en rådgiver fra Boligtjenesten. Saksbehandler fra boligtjenesten er den som behandler alle saker og som er den viktigste nøkkelpersonen for å få lånet og tilskuddsordningene på plass for den gjeldende innbygger. Her er det et godt og tett samarbeide med de veilederne på NAV som følger opp innbyggeren både med hensyn økonomisk oppfølging og arbeidsrettet oppfølging.

Mål:	Rammer:
Reduserte sosialhjelpsutbetalinger	Startlån, som kan løpe avdragsfritt i inntil 8 år
Familiene skal unngå usikre boforhold og risikoen for mange flyttinger	Tilskudd til etablering til reduksjon av boutgifter og som risikodempende virkemiddel
Få mere forutsigbare boutgifter	Familien skal få nødvendig støtte og oppfølging for å sikre gode oppvekstvilkår for barn, kontroll over egen økonomi og samfunnsdeltakelse gjennom jobb og fritidsaktiviteter
Sikre oppfølging mot en fremtidig inntektssituasjon, som gjør at foreldre kan dekke alle utgifter selv, inkludert avdrag	Kommunens investeringer i familien skal på sikt gi en fremtidig avkastning i form av mindre behov for kommunale tjenester, reduserte sosialhjelpsutgifter og økte skatteinntekter
Større motivasjon til å øke arbeidsinntektene	

Områdesatsning Strømsø

Det satses i Drammen kommune på et områdeløft av bydel Strømsø. Områdesatsningen heter Strømsø 2030 og fra Regjeringens side er det satt av midler til at en utvikling av området. Det skal være særskilt fokus på å skape bedre bomiljø, et inkluderende lokalsamfunn og gode oppvekstvilkår for barn og unge på Strømsø. Tettere kontakt med innbyggene og frivillige lag og foreninger skal være et av satsingsområdene.

Kompetanseteam Levekår har i 2021 mottatt totalt 155 henvendelser i enkeltsaker, 33 av disse var familier som har tilknytning til akkurat Strømsø området. Et områdeløft på Strømsø vil sannsynligvis komme mange av de utsatte familiene til gode. Vi har kjennskap til at det er et høyt antall flyttinger til og fra området. Mange flyttinger og dårlige boforhold kan prege barns oppvekst negativt.

8. Vi løfter erfaringene videre

Gjennom arbeidet med enkeltsaker gjør teamets medlemmer seg erfaringer som er viktig å løfte videre oppover i systemet enten som innspill til planer, forslag til endringer/utbedring av interne rutiner i virksomheter eller som temaer til refleksjon. Kort sagt; det vi erfarer på individnivå løfter vi videre til systemnivå. Erfaringene med enkeltsaker gjør også at man kan gi god og spisset råd og veiledning i henvendelser som kommer inn til teamet.

Teamet mottar forespørsler fra ulike virksomheter om å fortelle om Drammen kommunes arbeid og erfaringer på konferanser, samlinger, workshops med mere. Et gjennomgående tema er å snakke om hvordan det å vokse opp i levekårsutsatte familier kan påvirke barna. Tverrfaglig / tverretatlig samarbeid er et annet tema som er viktig å holde fokus på, hva skal til for at vi sammen i kommunen kan hjelpe de aktuelle barnefamilier til å bedre egne muligheter videre.

Familiene som har strevd over tid, har ofte utfordringer på flere områder; flere tjenester kan eller bør kanskje kobles på. Vårt inntrykk er at det for mange ansatte kan være vanskelig å få overblikk over helhetsbildet i familien. Kjennskap til kommunens mange tilbud og tjenester i tillegg til de tilbud fra frivillige organisasjoner er noe Kompetanseteam Levekår holder seg konstant oppdatert på og formidler videre.

Eksempler på erfaringsdeling og systemarbeid i 2021:

- Organisering og gjennomføring av 3 digitale workshops med deltagere fra Nav og barneverntjenesten
- Digital erfaringsutveksling og innlegg for Sunnfjord kommune og Høgskulen på Vestlandet
- Innlegg for Tjenestetildeling og koordinerende enhet
- Nyansattopplæring NAV
- Innlegg på ledersamling i Drammen kommune om tverretatlig samarbeid
- «Finn din bolig» -kurs i samarbeid med Boligtjenesten
- Innlegg og workshop for Flyktningetjenesten og NAV IKI-teamet
- Sommerjobbprosjektet
- Deltagelse i nettverksmøter med frivillige organisasjoner

Veien videre for 2022

Drammen kommune skal være et godt sted å leve, men hva skal til for at barn og unge opplever en trygg og god oppvekst som ikke er preget av bekymringer- uavhengig av foreldrenes sosioøkonomiske situasjon?

Kompetanseteam Levekår skal i 2022 fortsatt være med på å rette fokus mot og bidra til økt forståelse for den komplekse virkeligheten barn og familier som lever i lavinntekt opplever.

De kommunale tjenester har sammen et ansvar for å ivareta familiene og hjelpe dem på best mulig måte. Gjennom å styrke foreldrenes sosiale og kulturelle posisjon kan vi sammen øke sjansen for at barna kan få en bedre muligheter i oppveksten. Sammen skal tjenestene være med på å gi barna like muligheter for en god oppvekst. For Kompetanseteam Levekår vil fokus på det videre arbeidet fortsatt være at vi som kommune skal ha et tilbud til utsatte familier som oppleves som helhetlig, tilgjengelig og smidig. Vår erfaring er at det i enkelte familier er et stort behov for å systematisere innsatsen i større grad. Kanskje kan Drammen se til

Agder og la seg inspirere av arbeidet i «Nye mønstre- trygg oppvekst» hvor en koordinert, tverrfaglig innsats til barnefamilier med lavinntekt og bruk av familiekoordinatorer, skal bidra til rett hjelp til rett tid for både barn og voksne i de utsatte familiene³.

For å kunne nå dette målet er det også viktig at alle ansatte som er i kontakt med de utsatte familiene har et eieforhold og god kjennskap til mulighetene som finnes i byen vår. I lys av dette har Kompetanseteamet blant annet utviklet et kursopplegg «Hva kjennetegner levekårsutsatte barnefamilier og hvordan kan vi arbeide forebyggende?». Kurset vil være et tilbud til alle ansatte i kommunen og frivillige organisasjoner som er i kontakt med sårbare barnefamilier. Vi ser frem til å samle ansatte på tvers av virksomheter og fagområder, legge til rette for gode faglige diskusjoner og nettverksbygging, som forhåpentligvis vil komme de sårbare familiene til gode. Sammen skal vi jobbe for å gjøre Drammen til et godt sted å leve.

Ensomhet og opplevelse av utenforskap kan være en konsekvens av å vokse opp i en familie som strever på flere områder. Stadig flere barn og unge føler seg utenfor som følge av dårlig økonomi. Ungdom fra lavere sosiale lag mangler i større grad fortrolige venner enn andre, og er også mer utsatt for mobbing (BUFDIR).

Kilder:

1. SIMBA sammen i innsatsen mot barnefattigdom i Drammen kommune
Gustavsen, K., Meij, R.v.d., Nilsen, H.J. & Braathen, H.
Telemarksforskning, 2012

<https://docplayer.me/5346305-Simba-sammen-i-innsatsen-mot-barnefattigdom-i-drammen-kommune-karin-gustavsen-ranveig-van-der-meij-heidi-jondahl-nilsen-og-heidi-braathen.html>

2. BUFDIR -Barne og ungdomsdirektorat
[https://bufdir.no/Familie/Fattigdom/Ny Barnefattigdom i Norge/](https://bufdir.no/Familie/Fattigdom/Ny%20Barnefattigdom%20i%20Norge/)

3. [Kristiansand kommune - Nye mønstre - trygg oppvekst](#)

**DRAMMEN
KOMMUNE**